

Quick scan ecologie

McDonald's te Dokkum

27 april 2020

Samenvatting

Voor een locatie nabij Dokkum worden plannen voorbereid voor het realiseren van een McDonald's Restaurant. Onderzocht is of er effecten op beschermde natuurwaarden zijn te verwachten.

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 25 november 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën niet is uit te sluiten. Plaatselijk wordt er aan de oever van de waterpartij gewerkt, waardoor een effect kan ontstaan. Als de soorten daadwerkelijk aanwezig zijn is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Een aanvullend onderzoek naar amfibieën is nodig. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is mogelijk noodzakelijk.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

7 - Analyse

9 - Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Van Riezen en partners
Projectnummer	19.322
Datum	27 april 2020
Auteur	M. Nieuwhof
Gecontroleerd	P.J.H. van der linden
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor een locatie nabij Dokkum worden plannen voorbereid voor het realiseren van een McDonald's Restaurant. Het perceel is momenteel een parkeerplaats met groenstrook. Het ligt ten zuiden van Dokkum nabij de rotonde van de N361 en de N356 naast de Murmerwoudsterweg en de Lauwersseewei.

Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 25 november 2019 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

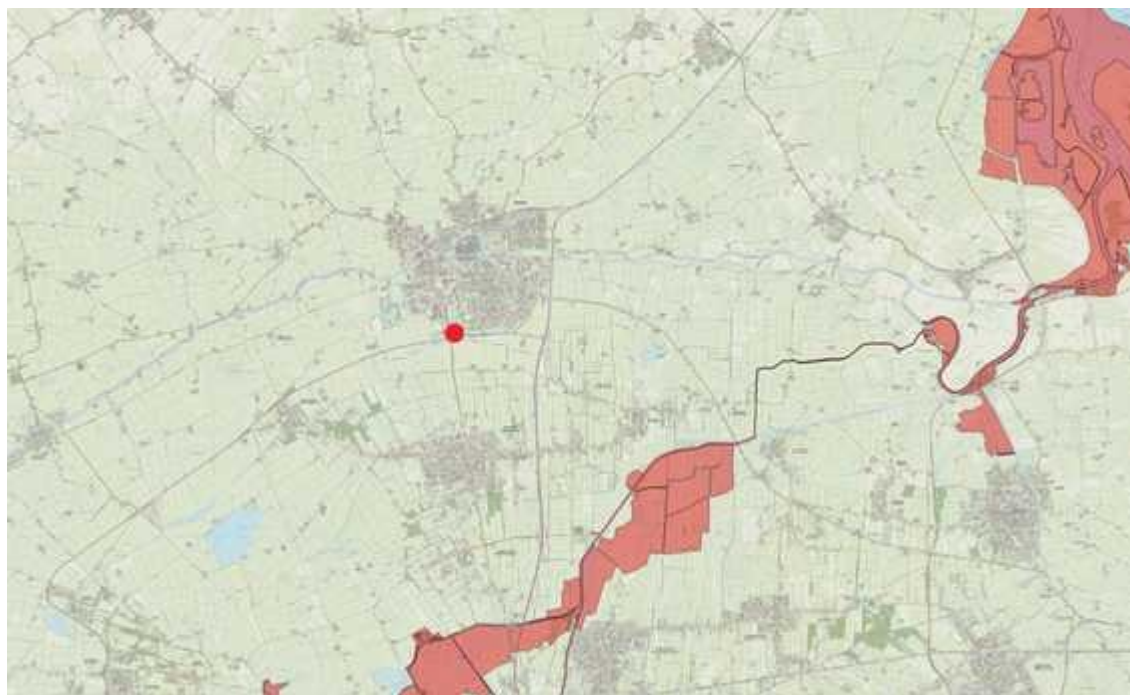
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland.

De planlocatie betreft een parkeerplaats, bossage en een deel van een agrarisch grasland. De locatie ligt in het zuiden van de stad Dokkum nabij de rotonde van de N361 en de N356 naast de Murmerwoudsterweg en de Lauwersseewei. De planlocatie ligt buiten de bebouwde kom van de stad Dokkum. De locatie is in de directe omgeving omsloten door agrarisch grasland ten oosten, een houtopstand ten noorden en een provinciale weg ten zuiden en oosten. De Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand. Op 10 kilometer van de onderzoekslocatie ligt het Natura 2000-gebieden Waddenzee en Lauwersmeer. Het dichtstbijzijnde gebied, dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), ligt op 4,5 kilometer afstand.

Voor de ontwikkeling wordt een beperkt aantal bomen gekapt en plaatselijk aan de oever van de watergang gewerkt (langs de Murmerwoudsterweg). De aanwezige greppels worden uitgediept en vergroot, waardoor er nieuwe watergangen ontstaan.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 25 november 2019 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocaties. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocaties. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocaties sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocaties en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 25 november 2019 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof bewolkt, droog weer met een temperatuur van 7 °C en windkracht 2 bfr uit het zuidoosten.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn vrij veel waarnemingen van vleermuizen bekend uit de bebouwde kom van Dokkum. De meldingen van vleermuizen komen van het noordelijke deel van Dokkum uit de wijk Fûgellân. De waarnemingen van huismussen worden gedaan op verscheidene plaatsen binnen de bebouwde kom van Dokkum. Van gierzwaluwen worden eveneens verscheidene waarnemingen gemeld uit de omgeving.

Vegetatie en planten

Op de parkeerplaats zijn een aantal bomen aangetroffen. De bomen op en rond de parkeerplaats betrof essen en platanen. De bosschage ten westen van de parkeerplaats bestaat voornamelijk uit elsen, essen, zomereiken, bramenstruiken en riet langs de oevers van de water gang langs de bosschage. Aan de zuidzijde van de bosschage staan een aantal schietwilgen. Op het agrarisch grasland ten oosten van de parkeerplaats zijn in het gras; smalle weegbree, ridderzuring en pitrus aangetroffen.

Tijdens het oriënterend onderzoek zijn binnen de planlocaties geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde plantensoorten zijn binnen de planlocaties ook niet te verwachten.

Zoogdieren

Juridisch zwaardere beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

Op de planlocatie betreft parkeerplaats met een fietsenstalling, bosschage en agrarisch grasland. De planlocatie beschikt niet over geschikte bebouwing voor vleermuizen. Aanwezigheid van gebouw bewonende vleermuizen op de planlocatie is daarom niet mogelijk. De bomen op en rond de perceel hebben geen holtes. Aanwezigheid van vleermuizen is daarom uit te sluiten.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het perceel valt buiten de bebouwde kom van Dokkum. De kans op een jachtgebied is aanwezig gezien de directe omgeving. Potentiële vliegroutes zijn mogelijk door de aanwezigheid van geschikte landschapselementen en lijnen in de directe omgeving.

Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet noodzakelijk. De aanwezige landschapselementen blijven behouden en worden niet verlicht.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocaties is een kleine kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel, spitsmuizen en muizen. De kans op aanwezigheid van de kleine marters is afwezig. Er is op geen geschikt habitat op de planlocatie voor marters.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. In de directe omgeving is geen geschikt habitat voor huismussen aanwezig. De planlocatie zelf beschikt niet over bebouwing waarin huismussen kunnen broeden. Aanwezigheid van huismussen op de planlocatie is daarom niet mogelijk. De planlocatie beschikt niet over bebouwing waar in gierzwaluwen kunnen nestelen. Aanwezigheid van gierzwaluwen op de planlocatie is daarom niet mogelijk. De de houtsingel c.q. bosschages zijn geen nesten van roofvogels aangetroffen.

Algemene broedvogels

Gezien de omgeving is de kans op algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Op de planlocatie is er mogelijkheid voor de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen.

Herpetofauna en vissen

Er is geschikt oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen in de directe omgeving. De aanwezigheid van bastaardkikker, bruine kikker en kleine watersalamander kan niet met absolute zekerheid worden uitgesloten. De soorten genieten een algemene bescherming. Bij aanwezigheid van deze dieren is een ontheffing noodzakelijk.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocaties voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 25 november 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen niet mogelijk is op de planlocatie. Voor werkzaamheden is een vervolg onderzoek niet noodzakelijk.

Binnen de planlocatie zijn mogelijk amfibieën (bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander) aanwezig. Plaatselijk wordt er aan de oever van de waterpartij gewerkt. Als de soorten daadwerkelijk aanwezig zijn is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor deze dieren is ook voor ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing mogelijk.

Op de planlocatie zijn mogelijk algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen, dat globaal van half maart tot eind juli is.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoppen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten.

Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is

het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

Houtopstanden

De bomen vallen niet onder de Wet natuurbescherming omdat het een rij bomen is met minder dan 20 exemplaren.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 10 kilometer van de planlocatie. De werkzaamheden betreffen het realiseren van een restaurant op locatie. Separaat is een berekening van de stikstofdepositie uitgevoerd. Gebleken is dat er geen verhoging van de depositie ontstaat. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op grote afstand van de planlocaties. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voorplan, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor een locatie nabij Dokkum worden plannen voorbereid voor het realiseren van een McDonald's Restaurant op locatie. De locatie betreft een parkeerplaats en directe omgeving ten zuiden van Dokkum nabij de rotonde van de N361 en de N356 naast de Murmerwoudsterweg en de Lauwersseewei.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 25 november 2019 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 25 november 2019 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen niet mogelijk is op de planlocatie. Voor werkzaamheden is een vervolg onderzoek niet noodzakelijk.

Binnen de planlocatie zijn mogelijk amfibieën (bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander) aanwezig. Plaatselijk wordt er aan de oever van de waterpartij gewerkt.

Als de soorten daadwerkelijk aanwezig zijn is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor deze dieren is ook voor ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing mogelijk.

Op de planlocatie zijn mogelijk algemeen voorkomende broedvogels aanwezig. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen, dat globaal van half maart tot eind juli is.

Een aanvullend onderzoek naar amfibieën is nodig. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is mogelijk noodzakelijk.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Separaat is een berekening van de stikstofdepositie uitgevoerd. Gebleken is dat er geen verhoging van de depositie ontstaat. Andere effecten op de Natura 2000-gebieden en/of het Natuurnetwerk Nederland zijn uit te sluiten.

- Anonymus (2017). Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017). Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.

- friesland.nl
- waarneming.nl